

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
T.a.v. de heer J. Otter, voorzitter
Postbus 1017
9400 BA ASSEN

Datum: 8 april 2019
Kenmerk: 2019.133
Onderwerp: Controle jaarrekening 2018

Geachte leden van het algemeen bestuur,

U hebt ons opdracht gegeven om de jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (hierna: RUD) over het boekjaar 2018 te controleren. Zoals vastgelegd in de opdrachtbevestiging hebben wij de controlewerkzaamheden in twee fasen uitgevoerd. In oktober 2018 hebben wij de interim-controle uitgevoerd, met name gericht op de interne beheersing in de voor de accountantscontrole relevante (financieel administratieve) processen. Onze bevindingen hebben wij verwoord in onze managementletter van 15 november 2018 en toegelicht aan de auditcommissie. Daarbij hebben wij ervaren dat de organisatie open staat voor suggesties ter verdere verbetering en daar ook daadwerkelijk mee aan de slag gaat.

We tekenen daarbij aan, dat de tweede helft van 2018 op aandrang van het bestuur meer in het teken heeft gestaan van het realiseren van productie, dan van het verbeteren van de bedrijfsvoering.

In februari 2019 zijn we gestart met de controle van de jaarrekening. We brengen u in dit accountantsverslag op de hoogte van onze bevindingen en adviezen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening. Een concept van dit verslag is op 28 februari 2019 besproken met de directeur en de staf en op 25 maart 2019 in de auditcommissie toegelicht.

Dit accountantsverslag is als volgt ingedeeld:

1. De belangrijkste bevindingen in één oogopslag
2. Actuele ontwikkelingen
3. Controle proces en beeld van de interne beheersing
4. Verslaggevingsregels nageleefd
5. Resultaatanalyse
6. Balans / vermogenspositie
7. Overige aandachtspunten
8. Afsluiting

Wij bedanken de organisatie voor de medewerking die we bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben gekregen en we hopen dat onze rapportage het algemeen bestuur ondersteunt bij de oordeelsvorming omtrent de bedrijfsvoering en de verslaggeving.

1. DE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN IN ÉÉN OOGOPSLAG

Onderwerp	Bevindingen
Strekking van ons oordeel	Wij verstrekken een controleverklaring met een goedkeurende strekking voor het aspect getrouwheid en een beperking voor het aspect rechtmatigheid, als gevolg van het onvoldoende naleven van de regels inzake Europees aanbesteden.
Resultaat en vermogenspositie	De RUD is een organisatie zonder winststreven. Een financieel resultaat staat niet voorop, de maatschappelijke doelstelling moet binnen de door het bestuur gestelde kaders vorm en inhoud krijgen. Het resultaat bedraagt € 19.000 negatief, waarmee het eigen vermogen na resultaatbestemming € 797.000 bedraagt. Dit is 5,5% van de totale jaaromzet. In artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de omvang van het eigen vermogen maximaal 10% van de totale jaaromzet mag bedragen.
Verslaggeving en WNT	Wij hebben vastgesteld dat de jaarstukken overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn opgesteld. Tevens is voldaan aan de WNT. Wij hebben verder geconcludeerd dat de overige informatie die in de jaarstukken is opgenomen niet inconsistent is met de informatie in de jaarrekening en de door ons verkregen controle-informatie.
Controleverschillen	Er zijn geen ongecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd.
Belangrijke schattingen in de jaarrekening	De belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreffen de waardering van de vorderingen, de overlopende activa, de voorzieningen en overlopende passiva. Wij aanvaarden de gekozen methoden die voor de schattingen zijn gehanteerd.
Signalen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik	Wij hebben tijdens de controle geen aanwijzingen verkregen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Ons is bevestigd dat in de organisatie dergelijke gevallen niet gemeld zijn.
Kwaliteit van de interne beheersing	In 2018 zijn belangrijke stappen gezet in het verhogen van de kwaliteit van de interne beheersing en managementinformatie. Daarmee wint de voorspellende waarde van de prognoses aan kracht en kan de financiële administratie meer en meer als "tool of management" worden gebruikt.
Dataveiligheid en IT	De ontwikkelingen op dit terrein gaan snel. Er wordt op diverse terreinen gewerkt aan het aanscherpen van beleid, inclusief de aansturing en monitoring van de ICT-partners. U heeft een informatiebeveiligings- en privacybeleid vastgesteld. In december 2018 heeft de directie het Plan van Aanpak voor de invoering vastgesteld. Door de uitvoering van dit plan verwacht u eind 2019 aan de minimale eisen van de AVG te voldoen.
Inkopen en externe inhuur	In 2018 is sterk gestuurd op het realiseren van de afgesproken productie. Om dit te kunnen realiseren is meer dan oorspronkelijk verwacht en begroot gebruik gemaakt van externe inhuur. Doordat de partners met wie, volgens de Europese regels, raamovereenkomsten waren gesloten niet voldoende konden leveren is via een heel scala aan partijen ingehuurd. Dit heeft er in geresulteerd dat de grenzen waarboven Europees moet worden aanbesteed, ruimschoots overschreden zijn. Dit probleem is in het najaar gesignaleerd en inmiddels is actie ondernomen om herhaling in 2019 te voorkomen.

2. ACTUELE ONTWIKKELINGEN

In het afgelopen jaar is er een sterke focus geweest op het realiseren van de in de begroting geplande productie. Na afloop van het eerste kwartaal bleek dat de werkelijke productie achterbleef bij de geplande productie. Vanuit het bestuur is vervolgens de opdracht gegeven om het realiseren van de productie (en dan als eerste prioriteit de producten uit de Drentse Maat) de hoogste prioriteit te geven. De overige, ondersteunende, verbeterprojecten zijn vooruitgeschoven. Dit heeft er in geresulteerd dat 77% van de Drentse Maat producten is gerealiseerd en 99% van de niet Drentse Maat uren zijn gerealiseerd. De bestuurlijk gewenste realisatie van 85% op de Drentse Maat productie is daarmee nog niet gerealiseerd.

Of het in de komende periode ook mogelijk is om de stijgende lijn in de productie voort te zetten is de vraag. Immers we zien dat het ziekteverzuim hoog is (en behoorlijk is gestegen naar het einde van jaar 2018 toe). Daarnaast bestaat het risico dat na de focus op de realisatie van de productie, het inhalen van de geplande verbeterprojecten die zijn uitgesteld, productieve uren laat wegvloeien, waardoor de stijgende lijn in de productie niet is vast te houden.

3. CONTROLEPROCES EN BEELD VAN DE INTERNE BEHEERSING

Naar aanleiding van onze controle over 2017 hebben wij geadviseerd om stappen te zetten naar meer intra comptabele verwerking van de baten en lasten, zodanig dat tenminste maandelijks op basis van de bijgewerkte boekhouding kan worden vastgesteld hoe de RUD op dat moment er voor staat. Mede naar aanleiding van dit advies is het prioritaire project "Professionaliseren van de financiële functie van de RUD Drenthe" opgestart. In het project zijn 7 actielijnen en resultaten gedefinieerd. Alle actielijnen worden in 2018 uitgevoerd en zijn voor het einde van het jaar nagenoeg afgerond.

Tijdens de interim-controle 2018 hebben wij de (tussentijdse) resultaten van dit project kunnen waarnemen en hebben wij met de medewerkers gesproken over de producten die nog (volgens planning) in ontwikkeling zijn. Daarbij zijn belangrijke stappen gezet in de beheersing van kosten van inhuur. Maandelijks worden de gewerkte uren, tegen het afgesproken uurtarief geboekt in de financiële administratie. Hierdoor is maandelijks inzicht in de werkelijke kosten van inhuur en hoeft niet gewacht worden op het ontvangen van de betreffende inkoopfacturen. Hiermee zijn belangrijke, basisstappen gezet, om de administratie ook daadwerkelijk te kunnen gebruiken als "tool of management". Dat ondanks deze bewaking de kosten van inhuur zijn opgelopen zegt niets over dit aspect van interne beheersing, maar heeft te maken met de prioriteit die het bestuur heeft gelegd bij het verhogen van de productie. Inhuur was daarvoor, mede door het hoge ziekteverzuim, onvermijdelijk.

Ook wordt gewerkt aan een verbeterde inrichting van de financiële administratie zodat met ingang van 2019 op eenvoudiger wijze, tussentijdse financiële informatie voor alle niveaus (bestuurder, MT, budgethouder) beschikbaar is. Kortom wij zien dat de organisatie, volgens planning, zichtbaar, belangrijke verbeteringen doorvoert, zowel in de primaire als in de ondersteunende processen.

Bij de jaarrekeningcontrole richten we ons meer op de cijfers en onderzoeken wij of de jaarrekening, zoals die aan het algemeen bestuur is verstrekt, deugdelijk is opgesteld en onderbouwd, dat de inrichting en presentatie voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), dat de waarderingsgrondslagen correct zijn toegepast en de toelichtingen adequaat en volledig zijn.

Ook hebben wij onderzocht of de informatie in de programmaverantwoording en de paragrafen niet strijdig is met het beeld van de jaarrekening. Ten slotte is onderzocht of de baten, de lasten en de balansmutaties rechtmatig zijn, inclusief het opnemen van de vereiste gegevens inzake de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT).

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden zijn de algemeen geldende "Controle en overige standaarden (COS)" van de NBA (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants), het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden, de kadernota rechtmatigheid, het controleprotocol WNT en de verordeningen van de RUD leidend.

In dit accountantsverslag gaan wij in op de bevindingen ten aanzien van de controle van de jaarrekening. Dit accountantsverslag en onze bevindingen daarbij zijn bedoeld om het algemeen bestuur te ondersteunen in haar controlerende taak.

4. VERSLAGGEVINGSREGELS NAGELEefd

De jaarstukken 2018 van de RUD voldoen aan de formele uitgangspunten van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Er wordt inhoudelijk verslag gedaan van de uitkomsten van beleid en de financiële uitkomsten en aandachtspunten in het verslagjaar. Wij hebben ten aanzien van de inhoud van de jaarstukken in relatie tot de verslaggevingsregels geen significante tekortkomingen geconstateerd met betrekking tot de presentatie van de cijfers. De teksten in het jaarverslag zijn niet strijdig met het beeld van de jaarrekening.

De wijzigingen in het BBV, die met ingang van 2018 ook van kracht zijn geworden voor gemeenschappelijke regelingen, zijn correct verwerkt.

Het jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen, bevat de nodige detailinformatie, bijvoorbeeld in de vorm van uitgebreide tabellen. De lezer die op zoek is naar een zekere gedetailleerdheid kan hierin uitgebreid kennis nemen van gegevens over productie op gemeenteniveau. De lezer die snel inzicht wil hebben in de hoofdlijnen en de zaken waar de RUD trots op kan zijn, vindt dit inzicht in de Samenvatting van het jaarverslag in hoofdstuk 3. Op deze wijze worden de gebruikers van de jaarstukken op verschillende aggregatieniveaus bediend.

5. RESULTAATANALYSE

De RUD is een organisatie zonder winststreven. De financiën zijn wel degelijk van belang, maar dan vooral in relatie tot de maatschappelijke taken van de RUD. Daarbij is het uiteraard de bedoeling dat deze maatschappelijke taken worden uitgevoerd binnen de financiële kaders die de aangesloten gemeenten en provincie Drenthe daartoe stellen.

Het uiteindelijke resultaat van de exploitatie 2018 bedraagt € 19.000 negatief. In het overzicht baten en lasten in de jaarrekening is op hoofdlijnen een analyse opgenomen van de aard en omvang van de diverse gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Daarnaast proberen wij ook op hoofdlijnen het resultaat 2018 te duiden, maar dan meer in relatie tot de realisatie over 2017. Voor de volledigheid hebben we ook de gewijzigde begroting 2018 opgenomen.

We vatten dat samen in de onderstaande tabel (bedragen * € 1.000):

Opbouw resultaat (in € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Vershil t.o.v. 2017
Baten:				
Deelnemersbijdragen	12.368	13.959	13.959	13%
Inkomsten leges	125	223	155	24%
Projecten	620	271	289	-53%
Totaal baten	13.113	14.453	14.403	10%
Lasten:				
Personeelskosten (vast en inhuur)	9.322	9.954	10.360	11%
Doorbelastingen en frictiekosten			135	
Overige personeelskosten	491	674	588	20%
Bedrijfsvoeringskosten	2.389	2.519	2.220	-7%
Projectkosten	608	1.001	1.012	66%
Leges	89	173	107	20%
Incidentele lasten	97	-	-	-100%
Onvoorzien	-	125	-	
Totaal lasten	12.996	14.446	14.422	
Jaarresultaat	117	7	-19	

De deelnemersbijdrage, komt uit op het bedrag van de gewijzigde begroting, maar vertoont een forse stijging ten opzichte van 2017.

Aan de batenkant valt verder op dat de inkomsten uit projecten (conform begroting, dus het was te de verwachting) behoorlijk zijn gedaald ten opzichte van 2017. Aangezien de aard en de omvang van de projecten van jaar tot jaar kunnen verschillen is dat niet zo raar. Alleen al de grotere inzet in 2017 ten behoeve van het VNG-project Energiebesparing verklaart in belangrijke mate (circa € 250.000) deze daling. Maar ook de eerder gemelde keuze om te focussen op de reguliere taken, heeft hiermee te maken. De leges-inkomsten zijn iets gestegen ten opzichte van voorgaand jaar en zijn nu meer in lijn met de begroting.

Aan de lastenkant zien we een stijging van de personeelslasten. Deze stijging in personeelslasten wordt grotendeels verklaard door stijging van de kosten van inhuur. De totale kosten van inhuur bedragen over 2018 ruim € 2,2 miljoen, waarvan er bijna € 0,3 miljoen is doorbelast aan de projecten, zodat per saldo voor de eigen organisatie en de reguliere productie voor ruim € 1,9 miljoen is ingehuurd. Dat is ongeveer € 1,2 miljoen meer dan in 2017. Daarmee is zichtbaar dat de focus die er na de eerste drie maanden is gegaan naar het zoveel mogelijk realiseren van de afgesproken reguliere productie, het nodige heeft gekost aan personele inzet.

Ook met deze inzet van ingehuurde mensen is het nog niet gelukt om de afgesproken productie te halen. Uiteindelijk is de jaarrealisatie duidelijk verbeterd ten opzichte van het vrij desastreuze beeld na de eerste drie maanden, maar het streven om 85% van de afgesproken productie Drentse Maat te halen, is nog niet gehaald, de realisatie is uitgekomen op 77%. Dat gegeven, afgezet tegen de inspanningen die er ontegenzeggelijk in de tweede helft van 2018 zijn geleverd, roept de vraag op, of de uitgangspunten van de verwachte productie en de daaraan ten grondslag liggende ramingen en calculatie (benodigde uren per product, productiviteit van de bezetting, en dergelijke) wel voldoende reëel zijn. Wij denken dat het goed is om daar onderzoek naar te doen.

6. BALANS / VERMOGENSPOSITIE

Het eigen vermogen ultimo 2017 volgens de balans van de RUD bedraagt in totaal € 797.000, waarvan € 542.000 algemene reserve. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de algemene reserve van de RUD maximaal 10% van de jaaromzet mag bedragen. Dat betekent dat de algemene reserve mag groeien naar ongeveer € 1,3 mln.

De RUD heeft voor haar activiteiten geen lang vreemd vermogen aangetrokken. De financiering van de activiteiten geschiedt daardoor de facto door de bevoorschotting van de deelnemende gemeenten en de provincie. Dat is in de balans zichtbaar in de post vooruitontvangen bijdragen deelnemers jaar 2019 (€ 644.000).

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft de RUD een inschatting gemaakt van de belangrijkste risicogebieden. De meer operationele risico's inzake personeel en bedrijfsvoering zijn daarbij financieel vertaald, terwijl de meer strategische risico's dit niet zijn. Daarmee geeft deze paragraaf feitelijk wel inzicht in de bestaande risico's maar nog niet geheel in de mogelijke financiële impact.

Gezien de rechtsvorm van gemeenschappelijke regeling kan de continuïteit van de organisatie strikt genomen alleen ter discussie komen als de deelnemers in de GR besluiten om de GR te beëindigen. En ook dan zijn de deelnemers gehouden een eventueel resterend negatief saldo aan te zuiveren.

Dit betekent dat het weerstandsvermogen van de RUD vooral van belang is om een zekere stabiliteit te creëren richting de deelnemers. Het eigen vermogen kan worden ingezet om tegenvallers te absorberen zonder direct naar de aangesloten deelnemers te hoeven gaan voor een extra bijdrage. Wij vermelden hier nog dat de post stuwmeer verlof (€ 431.000, opgenomen onder de overlopende passiva) duidelijk maakt dat de druk op de organisatie en de mensen zo hoog is, dat medewerkers substantieel en tot grote aantallen uren, niet in de gelegenheid zijn hun verlofrechten om te zetten in vrije dagen. Dat weerspiegelt enerzijds de druk op de organisatie (inclusief de effecten van een relatief hoog ziekteverzuim), maar anderzijds ook een stuk loyaliteit van betrokkenen.

Wij adviseren u om dit verlofstuwmeer te betrekken bij het in hoofdstuk 5 geadviseerde onderzoek naar het realiteitsgehalte van een aantal belangrijke uitgangspunten onder taken en werkwijzen van de RUD.

7. OVERIGE AANDACHTSPUNTEN

7.1 Controletoleranties

Onze controleverklaring betreft zowel de getrouwheid als de financiële rechtmatigheid. In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden zijn concrete maximumnormen gegeven voor de controletolerantie. Het begrip controletolerantie is leidend voor hoe scherp er gecontroleerd moet worden. Het algemeen bestuur heeft de bevoegdheid om de controletoleranties scherper te stellen dan het wettelijk maximum van 1% respectievelijk 3% alsmede om rapporteringstoleranties vast te stellen. Daar is geen gebruik van gemaakt voor wat betreft de controle toleranties. Het algemeen bestuur heeft de rapporteringstolerantie op € 30.000 gesteld. Volgens onze beroepsregels zijn wij gebonden aan maximaal 5% van de materialiteit.

Wij hebben ons oordeel daarom gebaseerd op onderstaande tabel, waarbij hebben gerekend met een totaal aan lasten van € 14,4 miljoen:

Goedkeuringstoleranties	Grondslag	Bedrag (afgerond) €
Fouten	1% van de totale lasten	144.000
Onzekerheden	3% van de totale lasten	432.000
Rechtmatigheid	1% van de totale lasten	144.000

7.2. Overzicht van niet-gecorrigeerde controleverschillen

Niet gecorrigeerde controleverschillen (fouten en onzekerheden) in euro	Bedrag €	Invloed eigen vermogen ultimo jaar	Invloed resultaat
Totaal verschillen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal onzekerheden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal rechtmatigheid	1.208.000	n.v.t.	n.v.t.

Uit dit overzicht blijkt dat er geen controleverschillen in de jaarrekening ongecorrigeerd zijn gelaten die van invloed moeten zijn op ons accountantsoordeel inzake de getrouwheid. Ook zijn er inzake de getrouwheid geen onzekerheden geconstateerd. Daarom is de strekking van onze controleverklaring voor het aspect getrouwheid goedkeurend.

Ten aanzien van de inhuur van externe medewerkers hebben wij geconstateerd dat er voor een bedrag van € 1.208.000 geen sprake is geweest van voor middel van een Europese aanbesteding gecontracteerde opdrachtnemer. Wij moeten dat meewegen in ons oordeel. Een onrechtmatigheid van € 1.208.000 komt neer op 8,4% van het hiervoor genoemde totaal van de lasten. Dat is meer dan de grens van 1% zoals in de tabel hiervoor opgenomen. Daarom moet ons oordeel ten aanzien van de rechtmatigheid een controleverklaring met beperking zijn.

7.3 Onafhankelijkheid gewaarborgd

De beroepsorganisatie van accountants NBA heeft de voorschriften in het kader van de onafhankelijkheid opgenomen in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). De naleving van de beroepsregels, waaronder de ViO, is in de organisatie van HZG Accountants & Adviseurs ingebed. Op basis van onze toetsing aan deze verordening concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de RUD voldoende is gewaarborgd.

Wij hebben het afgelopen jaar bij de RUD geen opdrachten uitgevoerd die onze onafhankelijkheid als controlerend accountant zouden kunnen bedreigen.

7.4 Frauderisico's besproken

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening. Ter invulling van deze professioneel-kritische houding zal de accountant een inschatting moeten maken van de frauderisico's, zich een beeld moeten vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en te bezien of deze maatregelen effectief zijn. Dat hebben wij in onze controles gedaan. Ook hebben we daarbij aandacht besteed aan elementen van beïnvloeding en druk die kunnen leiden tot een aantasting van het bestuurlijk handelen binnen de organisatie. U heeft ons medegedeeld dat u geen specifieke fraude- en andere signalen heeft onderkend en geen concrete fraudegevallen zijn geconstateerd.

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan zal de accountant dit moeten communiceren met, afhankelijk van de aard van de fraude, de direct leidinggevende, directie en, in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, het bestuur. Om invulling te geven aan onze rol ten aanzien van het onderwerp fraude hebben wij een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam, met mensen in de organisatie van gedachten gewisseld over mogelijke risico's als gevolg van fraude binnen de organisatie en u op de hoogte gesteld van de werkzaamheden die wij op dit risico hebben uitgevoerd. Eens per jaar stelt u als bestuur een fraude risicoanalyse vast. Wij zien echter niet of nauwelijks een vertaling van deze analyse naar de dagelijkse praktijk in de organisatie.

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop waren gericht om het risico van het "omzeilen" van de interne beheersingsmaatregelen te detecteren. Zo hebben wij specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen, controles van schattingen door de directie en zijn wij alert geweest op significante en ongebruikelijke transacties. Daarbij hebben wij geen afwijkingen geconstateerd.

Geen aanwijzingen dat er sprake is geweest van materiële fraude

Tijdens de controle hebben wij een professioneel-kritische houding betracht ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, maar daarbij merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2018 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiële fraude.

7.5 Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid hebben beoogd.

Om volledig zicht te hebben op de betrouwbaarheid van alle geautomatiseerde systemen, ook die systemen zonder relatie naar de jaarrekening, is meer uitgebreid en specifiek gericht onderzoek noodzakelijk, wat niet past in de rol van de accountant bij de controle van de jaarrekening.

Het doel van de IT-omgeving binnen de RUD is dat deze bijdraagt aan een betrouwbare en adequate informatievoorziening. Wij hebben een inventarisatie van de IT-omgeving uitgevoerd en daarbij aandacht gegeven aan het wijzigingsbeheer, de logische toegangsbeveiliging, de continuïteit, monitoring/logging en de informatiebeveiliging. Daarin zijn geen zaken naar voren gekomen die vermelding verdienen in dit verslag.

Inzake de op 25 mei 2018 van kracht geworden Algemene Verordening Gegevensbescherming hebben wij vastgesteld dat de RUD een informatiebeleidsplan en een plan van aanpak invoering AVG heeft vastgesteld. U heeft een Functionaris Gegevensbescherming aangesteld en u verwacht eind 2019 te voldoen aan de basiseisen waar de Autoriteit Persoonsgegevens op zegt te toetsen.

U maakt gebruik van de diensten van de gemeente Emmen op dit punt, maar als opdrachtgever blijft u er zelf primair verantwoordelijk voor om te borgen dat de RUD aan haar wettelijke verplichtingen op deze onderdelen kan en blijft voldoen.

7.6 Begrotingsrechtmatigheid

Het stelsel van begroten en de bewaking hiervan moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de (gewijzigde) begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Wij hebben vastgesteld dat de totale lasten van de RUD de gewijzigde begroting 2018 niet hebben overschreden. Daarmee voldoet de RUD aan de eisen van begrotingsrechtmatigheid.

7.7 Schattingen in de jaarrekening

Bij het opmaken van een jaarrekening is het noodzakelijk dat u schattingen en oordelen toepast om te komen tot betrouwbare cijfers. Niet zelden worden schattingen niet als zodanig onderkend, omdat ze vast onderdeel van uw administratieve proces zijn.

In onze controle besteden wij nadrukkelijk aandacht aan deze schattingen, omdat, bedoeld of onbedoeld, het resultaat door schattingen kan worden beïnvloed.

De belangrijkste schattingen in uw jaarrekening betreffen de waardering van vorderingen en overlopende activa, het inschatten van de noodzaak en de hoogte van voorzieningen en de waardering van verplichtingen. Tijdens onze werkzaamheden hebben wij geen tekortkomingen aangetroffen in de schattingsmethoden en vastgesteld dat de wijze waarop deze tot stand komen niet is gewijzigd.

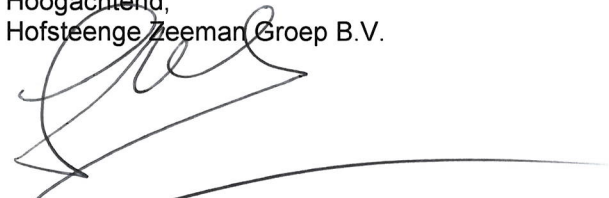
Wij stemmen daarmee in met uw grondslagen voor de schattingen, maar we bevestigen daarbij dat het inherent is aan het proces van schatten dat de werkelijke uitkomsten kunnen afwijken.

8. AFSLUITING

Het accountantsverslag is naar zijn aard bedoeld om u als algemeen bestuur te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2018. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Ten overvloede wijzen wij u erop dat de controlerende taak van het algemeen bestuur uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole. Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen en dagelijks bestuur, de deelnemers en de directie, in het kader van de aan hen opgelegde taken en verantwoordelijkheden.

Wij zijn altijd bereid tot het nader toelichten van dit verslag, en we gaan er vanuit hiermee onze controle opdracht over 2018 op passende wijze te hebben afgerond.

Hoogachtend,
Hofsteenge Zeeman Groep B.V.

drs. S. Hofsteenge RA

06 - 52 89 40 85
sietse.hofsteenge@hzgaccountants.nl